

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară
(liberalizarea parțială)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizarea parțială), în continuare – proiectul de lege, este elaborat de Banca Națională a Moldovei (BNM), iar în temeiul pct.45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, și pct.6 subpct.9) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.696/2017, este promovat de către Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege este elaborat întru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza art.267 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat prin Legea nr.112/2014), (<i>Articolul 267 Dispoziții privind facilitarea și evoluția (1)Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele pentru a promova obiectivele prezentului acord. (2) În cursul primilor patru ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile adoptă măsuri care permit crearea condițiilor necesare pentru aplicarea ulterioară progresivă a normelor Uniunii privind libera circulație a capitalurilor</i>) și a prevederilor actualizate ale Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025 (Cluster 2 Piața internă, Capitolul 4 Libera circulație a capitalului, anexa A, acțiunea normativă 1, cu termen de adoptare în Parlament - decembrie 2026), care prevăd modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, în vederea liberalizării parțiale a operațiunilor valutare. Proiectul de lege are drept scop promovarea unei etape noi a liberalizării parțiale a operațiunilor valutare de capital până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, fapt care este în corelare cu politica prudentă promovată de Republica Moldova în privința liberalizării circulației capitalurilor, unele recomandări ale Fondului Monetar Internațional (FMI) prezentate în cadrul asistenței tehnice acordate BNM, precum și cu recomandarea Comisiei Europene expusă în Raportul de extindere 2025 – UE Republica Moldova (continuarea liberalizării treptate a mișcărilor de capital). De asemenea, proiectul de lege are drept scop realizarea unuia din obiectivele strategice ale BNM stabilite în Planul Strategic al Băncii Naționale a Moldovei, care prevede promovarea liberalizării operațiunilor valutare de capital.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul circulației capitalului și a plăților, Republica Moldova continuă să promoveze o politică prudentă în vederea liberalizării graduale a ieșirilor de capital din Republica Moldova cu scopul evitării șocurilor care ar putea avea loc în cazul unei liberalizări totale realizate într-o singură etapă. Politica în cauză este în conformitate cu poziția instituțională a FMI („Review of the Institutional view on the liberalization and management of capital flows”, 2022) și cu angajamentele asumate de către Republica Moldova conform Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, art.267. Având în vedere statutul de țară candidată la UE, acordat Republicii Moldova de către Consiliul European în anul 2022, alinierea legislației naționale la legislația Uniunii Europene reprezintă o prioritate. În vederea alinierii la prevederile art.63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (<i>(1) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind</i>

circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe. (2) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind plățile între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.), precum și anexei I "Nomenclatorul mișcărilor de capital menționate la articolul 1 din Directivă" din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), eliminarea treptată a restricțiilor aferente circulației capitalurilor și plăților presupune inclusiv și modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (în continuare - Legea nr.62/2008). Legea nr.62/2008 este principalul act normativ care stabilește regimul de efectuare a operațiunilor valutare de către rezidenți și nerezidenți, în particular prevede aplicarea regimului de autorizare din partea BNM în privința anumitor operațiuni valutare de capital (care implică ieșirea capitalului din RM), precum și aplicarea regimului de notificare la BNM a operațiunilor valutare de capital ce țin de primirea împrumuturilor/creditelor de către rezidenți de la nerezidenți (care implică intrarea capitalului în Republica Moldova).

În anul 2024, la solicitarea BNM, a avut loc misiunea de asistență tehnică externă din partea experților FMI, cu scopul identificării operațiunilor valutare de capital care pot fi liberalizate în Republica Moldova la următoarea etapă și care nu vor avea un impact negativ asupra stabilității financiare a țării, precum și vor preveni eșecurile economice. În cadrul respectivei asistențe tehnice, experții FMI au evaluat informațiile prezentate de BNM, de ministere, de alte instituții publice de stat, de băncile licențiate, de agenții economici din Republica Moldova etc. Concluziile formulate indică asupra faptului că Republica Moldova trebuie să continue liberalizarea graduală a operațiunilor valutare de capital, fiind propusă și o consecutivitate a operațiunilor și condițiilor în care acestea vor fi liberalizate pe etape, în funcție de progresele înregistrate în sectoarele financiar și economic. În acest context, în anul 2025 a fost adoptată și a intrat în vigoare Legea nr.124/2025 pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, prin care au fost liberalizate unele operațiuni valutare de capital.

În vederea promovării următoarei etape de liberalizare a operațiunilor valutare de capital, ținând cont de condițiile economice actuale, precum și luând în considerare necesitatea pregătirii sectorului financiar al Republicii Moldova pentru liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital la data aderării la UE, prin proiectul de lege se propune efectuarea a două etape de liberalizare parțială a operațiunilor valutare de capital, anterior liberalizării totale, în particular:

- majorarea plafoanelor existente de la **10 000 euro** per operațiune la **100 000 euro** – la data intrării în vigoare a proiectului de lege (în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial) și de la **100 000 euro** la **250 000 euro** – la data de 1 ianuarie 2028;

- liberalizarea deplină a unor operațiuni pentru anumite categorii de rezidenți (cum ar fi, acordarea împrumuturilor financiare de către societățile de investiții, organizațiile de creditare nebancară).

De asemenea, în vederea alinierii la prevederile legislației UE care reglementează operațiunile valutare de capital, proiectul de lege include unele ajustări la tipurile de operațiuni care se califică drept operațiuni cu caracter personal, precum și unele completări care vizează efectuarea plăților/transferurilor în valută străină pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, proiectul de lege include unele completări care vizează activitatea unităților de schimb valutar, precum și unele prevederi ce țin de efectuarea controlului valutar asupra unităților de schimb valutar.

Cu referire la aplicarea regimului de notificare la BNM a împrumuturilor/creditelor primite de către rezidenți de la nerezidenți experții FMI au recomandat înlocuirea cerinței de notificare cu cerința de raportare în vederea monitorizării adecvate a fluxurilor de intrare a capitalului. În acest context, prin proiectul de lege se propune eliminarea regimului de notificare a operațiunilor valutare ce țin de primirea de către rezidenți a împrumuturilor/creditelor de la nerezidenți. BNM va stabili în actele sale normative modalitățile și mecanismele de colectare a informației ce vizează operațiunile în cauză.

Ținând cont de angajamentele asumate de Republica Moldova față de UE privind finalizarea liberalizării contului de capital la data aderării la UE, concomitent cu proiectul de lege în cauză, actualmente se află în proces de promovare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, inclusiv a Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară care prevede liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital și care urmează să intre în vigoare la data aderării Republicii Moldova la UE (acțiunile 1.2 și 2.2 din Anexa A la Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (Cluster 2 Piața internă, Capitolul 4 Libera circulație a capitalului).

Este de menționat că liberalizarea parțială a mișcărilor de capital și excluderea notificărilor pentru unele operațiuni valutare de capital nu exclud aplicarea prevederilor legislației AML/CFT (combaterea spălării banilor și finanțării terorismului) sau a altor prevederi ale legilor speciale. Deși libera circulație a capitalului este una dintre cele patru libertăți fundamentale ale UE, consacrată în articolul 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care interzice toate restricțiile privind circulația capitalului între statele membre și între statele membre și țările terțe, articolele 65 și 66 din TFUE și jurisprudența Curții de Justiție a UE prevăd o serie de excepții de la acest principiu, justificate de interese publice legitime, inclusiv cele legate de prevenirea activităților infracționale, cum ar fi spălarea banilor și finanțarea terorismului sau supravegherea prudențială a instituțiilor financiare. Prin urmare, circulația capitalului continuă să fie supusă și altor cerințe, reglementate în legile corespunzătoare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, prin introducerea prevederilor noi, completarea și precizarea prevederilor existente, fiind operate următoarele amendamente în contextul liberalizării parțiale și etapizate a operațiunilor valutare:

• **a fost majorat plafonul de la 10 000 euro (sau echivalentul acestora) la 100 000 euro (sau echivalentul acestora), iar din 1 ianuarie 2028 de la 100 000 euro la 250 000 euro (sau echivalentul acestora)** în limita căruia rezidenții vor putea efectua următoarele operațiuni valutare de capital fără autorizare din partea BNM:

- operațiuni de cumpărare a instrumentelor financiare străine (art.9);
- operațiuni de acordare a împrumuturilor/creditelor financiare (art.11);
- operațiuni de acordare a garanțiilor (art.12);
- deschiderea în străinătate la băncile nerezidente a conturilor de depozit de garanție și a conturilor destinate împrumuturilor/creditelor/garanțiilor primite de la nerezidenți (art.13);
- operațiuni cu caracter personal – acordarea donațiilor și împrumuturilor între persoane fizice (art.15);
- operațiuni de schimb valutar în străinătate (art.38);
- alte operațiuni de capital – acordarea donațiilor între persoanele juridice și persoanele fizice (art.16).

Liberalizarea respectivelor operațiuni va permite extinderea oportunităților de investire a mijloacelor bănești de către rezidenți, în particular, oferindu-le acestora acces la o gamă mai largă de instrumente financiare și posibilitatea de adaptare a mecanismelor decizionale și sistemelor de gestiune a riscurilor la noile realități economice. De asemenea, aceasta va contribui la gestionarea mai eficientă a riscurilor valutare de către agenții economici rezidenți, inclusiv prin utilizarea instrumentelor de hedging, ceea ce ar spori reziliența acestora la fluctuațiile pieței valutare.

Totodată, în vederea corelării cu plafonul stabilit pentru operațiunile valutare de capital între rezidenți și nerezidenți și neadmiterii unui tratament neechitabil între diferite categorii de rezidenți și nerezidenți **a fost majorat plafonul de la 10 000 euro (sau echivalentul acestora) la 100 000 euro (sau echivalentul acestora), iar din 1 ianuarie 2028 de la 100 000 euro la 250 000 euro (sau echivalentul acestora)** pentru unele operațiuni valutare între rezidenți în/din

străinătate, și anume ce țin de acordarea donațiilor și a împrumuturilor (art.23), precum și pentru operațiunile ce țin de retragerea în străinătate de către persoana fizică rezidentă a numerarului în valută străină prin intermediul unui card emis de către o bancă licențiată din contul său (art.27).

- **A fost eliminat regimul de autorizare în totalitate** (indiferent de sumă, pentru toate categoriile de rezidenți) pentru operațiunile ce țin de cumpărarea de către rezidenți a instrumentelor financiare străine în cadrul admiterii acestora pe piața de capital și pe piața monetară a Republicii Moldova (art.9). Propunerile de liberalizare respective sunt în corelare cu recomandările experților FMI de eliminare a restricțiilor care vizează procurarea de către rezidenți a valorilor mobiliare străine admise pentru tranzacționare pe piața de capital și piața monetară a RM și au drept scop impulsivizarea dezvoltării pieței de capital a Republicii Moldova. De asemenea, liberalizarea operațiunilor în cauză se încadrează obiectivelor generale setate în Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025-2030, aprobate prin Legea nr.167/2025, care, în particular, sunt orientate spre impulsivizarea dezvoltării și asigurarea unei funcționări eficiente a pieței de capital.

- **A fost eliminat regimul de autorizare (indiferent de sumă)** pentru operațiunile de acordare a împrumuturilor/creditelor de către societățile de investiții, organizațiile de creditare nebanară și societățile de asigurare și reasigurare în favoarea nerezidenților (art.11). Propunerea de liberalizare pentru societățile de investiții și societățile de asigurare și reasigurare are la bază principiile general recunoscute (inclusiv de FMI) de liberalizare a contului de capital: începând de la operațiunile entităților supravegheate de anumite autorități la operațiunile celorlalte categorii de entități; de la operațiuni pe termen lung la cele pe termen scurt (a căror volatilitate poate avea un impact semnificativ asupra economiei, politicii monetare etc.). Actualmente, societățile de investiții și societățile de asigurare și reasigurare sunt reglementate și supravegheate, după caz, de CNPF și BNM, iar prin natura activității lor acordarea de împrumuturi nu reprezintă o activitate de bază a acestora.

- **Au fost precizate normele care vizează operațiunile cu caracter personal**, și anume, noile prevederi stabilesc că persoanele care emigrează pot efectua transferuri de active deținute de acestea *la momentul stabilirii cu domiciliul în străinătate sau în timpul perioadei de ședere în străinătate* (art.15). Noile prevederi sunt în conformitate cu subpunctul F, punctul XI. Circulația capitalului cu caracter personal din Nomenclatorul mișcărilor de capital menționate la articolul 1 din Directivă (anexa I la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE)).

- **A fost stabilit dreptul persoanelor fizice rezidente care emigrează** (*la momentul stabilirii cu domiciliul în străinătate sau în timpul perioadei de ședere în străinătate*) de a deschide conturi la băncile nerezidente fără autorizarea BNM (art.13). Conform reglementărilor actuale, persoanele fizice rezidente care se stabilesc cu domiciliul în străinătate pot transfera mijloacele bănești deținute în Republica Moldova în noua țară de reședință (art.15 alin.(1) lit.f) din Legea nr.62/2008). Totodată, deschiderea de conturi la bănci nerezidente de către aceste categorii de rezidenți nu este prevăzută, fapt care creează dificultăți practice pentru persoanele care se stabilesc cu domiciliul în străinătate. În acest context este oportun să se permită persoanelor în cauză deschiderea de conturi la bănci nerezidente, facilitând astfel transferul și utilizarea fondurilor deținute cu drept de proprietate.

- **A fost stabilit dreptul prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți (PSPNR)** de a deschide conturi la băncile nerezidente fără autorizarea BNM necesare pentru

desfășurarea activităților conform licenței eliberate de BNM (art.13). La etapa actuală, obligarea prestatorilor de servicii de plată nebancari de a obține autorizația BNM în vederea deschiderii conturilor la băncile nerezidente, reprezintă o cerință depășită și excesivă considerând genul de activitate pe care îl desfășoară prestatorii în cauză (care practic este similară activității desfășurate de către băncile licențiate, acestea fiind exceptate de la obligația obținerii autorizației BNM), precum ținând cont de faptul că conturile respective vor fi destinate pentru desfășurarea activităților conform licenței eliberate de BNM. Liberalizarea deschiderii de către PSPNR a conturilor în străinătate la băncile nerezidente este în concordanță cu prevederile legislației privind protecția concurenței, care interzice stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor. De asemenea, liberalizarea operațiunilor în cauză are drept scop facilitarea procesării plăților rezidenților și nerezidenților prin intermediul SEPA nu numai de către băncile licențiate (care dețin conturi corespondente la băncile nerezidente), dar și de către PSPNR.

- **A fost eliminat regimul de notificare pentru operațiunile valutare de capital** ce țin de primirea de către rezidenți de la nerezidenți a împrumuturilor/creditelor, expres specificate de Legea nr.62/2008. Actualmente, conform reglementărilor în vigoare, împrumuturile/creditele primite de către rezidenți de la nerezidenți se notifică la BNM în cazul în care suma acestora depășește 10 000 euro (sau echivalentul acestora), iar plățile și transferurile ce țin de rambursarea acestor împrumuturi/credite pot fi efectuate numai după prezentarea la băncile licențiate a confirmării BNM privind luarea la evidență a împrumutului/creditului. Eliminarea cerinței de notificare la BNM a operațiunilor valutare menționate va facilita intrarea capitalului străin în Republica Moldova, creând totodată un mediu favorabil de afaceri pentru rezidenți și nerezidenți, în special în ceea ce privește reducerea poverii administrative și creșterea eficienței operaționale. Informația aferentă împrumuturilor/creditelor externe va fi colectată de către BNM prin alte modalități și mecanisme care urmează a fi dezvoltate urmare adoptării proiectului de lege. De notat că în temeiul art.67 din Legea nr.62/2008, BNM este în drept să solicite prezentarea rapoartelor privind operațiunile valutare ale rezidenților. Or, colectarea informației aferente împrumuturilor/creditelor externe este necesară în vederea exercitării de către BNM a atribuțiilor sale care vizează elaborarea statisticii datoriei externe a Republicii Moldova, întocmirea balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale. De notat că modificarea modului de colectare de către BNM a informației referitoare la operațiunile valutare în cauză nu instituie obligații noi pentru rezidenții care primesc împrumuturi/credite de la nerezidenți, ci doar modifică (simplifică) forma de colectare a informației. Totodată, în vederea eliminării poverii administrative ce ține de rambursarea împrumuturilor/creditelor în cauză, BNM va iniția revizuirea normelor care obligă rezidenții să prezinte la băncile licențiate confirmările BNM privind luarea la evidență a împrumutului/creditului extern stabilite în actele normative ale BNM. Modificările respective vor facilita procesul de deservire a împrumuturilor externe și va contribui la simplificarea procedurilor aplicabile rezidenților.

- **A fost restabilit dreptul persoanelor fizice rezidente de a se achita în valută străină, inclusiv în numerar** în unitățile comerciale care sunt amplasate în aeroporturi internaționale, și anume a celor amplasate după zonele de control vamal și de control al frontierei de stat pe direcția de ieșire din Republica Moldova, la punctele internaționale de trecere a frontierei de stat sau la bordul aeronavelor antrenate în curse internaționale. Necesitatea acestor modificări este dictată de eliminarea regimului magazinelor „duty-free” din Codul vamal (prin Legea nr.302/2022 pentru modificarea unor acte normative), fapt care a condus la apariția unui vid în cadrul legal de reglementare a efectuării de către persoanele fizice rezidente a achitărilor în unitățile comerciale amplasate după zonele de control vamal și de frontieră (art.21 și 26).

- **Au fost precizate normele care vizează** unitățile comerciale în care persoanele fizice nerezidente au dreptul să se achite în valută străină, și anume în unitățile comerciale care sunt amplasate în aeroporturi internaționale *după zonele de control vamal și de control al frontierei de stat pe direcția de ieșire din Republica Moldova* (art.20).
- **A fost exclusă prevederea care interzice achitarea în valută străină** de către persoanele fizice nerezidente pentru serviciile hoteliere prestate pe teritoriul Republicii Moldova (art.20). Propunerea de permitere a efectuării plăților în valută străină de către nerezidenți în favoarea hotelurilor pentru serviciile hoteliere este expusă în demersul Asociației Naționale pentru turism receptor și intern din Moldova (ANTRIM) către BNM, care în urma analizei efectuate a fost considerată acceptabilă, deoarece derivă din necesitatea facilitării turismului internațional în Republica Moldova, creșterii atractivității pentru investitorii și clienții străini, alinierii la practicile internaționale, în special cu referire la hotelurile de 4 - 5 stele (conform informației prezentate de ANTRIM, în Republica Moldova din 100 de unități hoteliere 86 sunt cu clasificare de 4 stele și mai mult), precum și oferirii de opțiuni flexibile de plată, contribuind astfel la creșterea încasărilor din turism și indirect la creșterea economiei locale. De notat că în România astfel de operațiuni în valută străină pot fi efectuate atât de către rezidenți cât și de nerezidenți.
- Proiectul de lege **prevede excluderea prezentării la BNM de către solicitanții de licențe** pentru activitatea de schimb valutar în numerar cu persoane fizice a copiilor de pe actele de identitate ale administratorului casei de schimb valutar/sucursalei sau a hotelului, adjunctului acestuia, contabilului-șef al casei de schimb valutar/hotelului (art.47). Verificarea identității persoanelor menționate urmează a fi efectuată de BNM prin accesarea resurselor informaționale de stat, drept stabilit la art.47 alin.(7) din Legea nr.62/2008. Modificarea în cauză are drept scop reducerea numărului de acte care se prezintă la BNM de către solicitanții de licențe pentru desfășurarea activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.
- Proiectul de lege **completează temeiurile de refuz de eliberare de către BNM a autorizațiilor** pentru efectuarea operațiunilor valutare (art.55). Astfel, BNM nu va elibera autorizații dacă va constata că operațiunea valutară implică riscul încetării relațiilor de corespondență bancară și/sau riscul aplicării de sancțiuni internaționale Băncii Naționale a Moldovei sau prestatorilor de servicii de plată rezidenți. Necesitatea instituirii acestui temei de refuz vizează, în particular situațiile în care solicitantul de autorizații sau contra partea la operațiunea care se autorizează sau banca nerezidentă prin care se preconizează efectuarea operațiunii valutare sunt supuși sancțiunilor financiare internaționale, dar Republica Moldova nu s-a aliniat acestor sancțiuni.
- În vederea impulsivării activității de prestare a serviciilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova, proiectul de lege **instituie dreptul caselor de schimb valutar și a hotelurilor** care dețin licența BNM pentru desfășurarea activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice de a furniza servicii de plată în numele și pe contul unei societăți de plată sau a unei societăți emitente de monedă electronică licențiate de BNM (art.42). Practica europeană din țările membre în care funcționează case de schimb valutar demonstrează că aceste entități pot fi implicate în prestarea serviciilor de plată, în special în remiteri de bani. Totodată, în perspectiva promovării incluziunii financiare și în concordanță cu strategia aflată în curs de elaborare, posibilitatea desfășurării operațiunilor de depunere și retragere de numerar, precum și a recepționării remiterilor internaționale, va contribui semnificativ la creșterea accesului populației la servicii financiare, având în vedere rețeaua de distribuție a unităților de schimb valutar. Dat fiind faptul că casele de schimb valutar și hotelurile sunt entități raportoare în domeniul prevenirii

și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, riscurile specifice asociate AML sunt reduse comparativ cu cele aferente comercianților obișnuiți. În acest context, în vederea asigurării respectării cerințelor față de mijloacele bănești circulante, proiectul de lege stabilește obligația caselor de schimb valutar și a hotelurilor să țină evidență separată și să asigure o segregare fizică a fondurilor primite de la utilizatorii de servicii de plată sau utilizatorii monedei electronice, de mijloacele bănești circulante destinate efectuării operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.

- Proiectul de lege **prevede obligația caselor de schimb valutar de a prezenta anual** BNM informații privind situațiile financiare în modul, termenele și conținutul, stabilite în actele normative ale BNM. Prezentarea de către casele de schimb valutar a informației menționate are drept scop îmbunătățirea procesului de monitorizare de către BNM a suficienței capitalului social și circulant al caselor de schimb valutar (art.44).
- Au **fost precizate anumite norme** care vizează efectuarea de către BNM a controlului unităților de schimb valutar (art.62, 62¹ și 66) în vederea corelării normelor respective cu normele similare din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.
- De asemenea, **au fost precizate prevederile care vizează efectuarea controlului și aplicarea sancțiunilor** la USV în cazul în care aceasta are mai multe sucursale/puncte de schimb valutar (art.63). Absorbția sancțiunii mai ușoare de cea mai gravă prevăzută actualmente la art.63 alin.(5) limitează posibilitatea aplicării unei sancțiuni proporționale activității asupra USV atunci când aceasta își desfășoară activitate prin mai multe sucursale, având în vedere că se aplică sancțiunea cea mai gravă. Redacția propusă va permite individualizarea precisă a tipului de sancțiune aplicabil în cazul în care se efectuează un control în cadrul căruia se supune verificării atât sediul central, cât și sucursalele/punctele de schimb valutar, inclusiv pentru a evita aplicarea disproporționată a sancțiunii de suspendare sau retragere a licenței în cazul în care în activitatea sucursalei/punctului de schimb valutar sunt atestate încălcări care atrag sancțiunea de suspendare sau retragere, limitând efectele suspendării sau retragerii doar la sucursala/punctul de schimb valutar în activitatea cărora au fost atestate astfel de încălcări. Modificarea în cauză presupune aplicarea distinctă a sancțiunilor pentru încălcările comise în activitatea desfășurată de casa de schimb valutar prin intermediul fiecărei sucursale în parte, considerând faptul că cadrul normativ stabilește inclusiv cerințe față de activitatea sucursalelor, în vederea asigurării unei aplicări proporționale a sancțiunilor în situațiile în care o casă de schimb valutar are mai multe sucursale, precum și asigurării coerenței și eficienței procesului de supraveghere.

Alte amendamente care au fost operate sunt redacționale și de ordin tehnic (de ex., art.62¹, art.22).

Proiectul de lege va intra în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor care vizează eliminarea regimului de notificare care vor intra în vigoare la data de 1 octombrie 2027.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Luând în considerare că acest proiect are drept scop alinierea progresivă la acquis-ul UE, precum și realizarea recomandărilor experților FMI expuse în cadrul asistenței tehnice, opțiuni alternative nu există.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului dat de Lege nu implică instituirea de structuri instituționale sau subdiviziuni noi, precum și nu conferă careva funcții sau atribuții suplimentare autorităților și instituțiilor existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Liberalizarea parțială a unor operațiuni de capital va crește oportunitățile de investire de către agenții economici din Republica Moldova în țările cu un nivel înalt de dezvoltare, va permite diversificarea riscurilor, utilizarea noilor tehnologii, a know-how-urilor. De asemenea, eliminarea parțială a obstacolelor administrative pentru rezidenți pentru anumite operațiuni valutare va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri din Republica Moldova.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Conform prevederilor art. 1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative aferente sectorului financiar bancar și nebankar sunt exceptate de la necesitatea de efectuare a analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul de lege reprezintă un exercițiu de continuitate și aprofundare a armonizării legislației naționale cu prevederile legislației Uniunii Europene. În procesul de elaborare a proiectului de lege, au fost luate în considerare prevederile articolului 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și ale anexei I la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE). Conform Declarației de compatibilitate, proiectul de lege armonizează legislația națională cu principiul liberalizării mișcărilor de capital din Directiva 88/361/CEE și art.63-66 din TFUE, cu unele ajustări prudentiale și tehnice pentru contextul actual al Republicii Moldova.
5.2 Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul de lege instituie cadrul juridic intern necesar pentru alinierea legislației Uniunii Europene în domeniul liberalizării operațiunilor valutare, contribuind astfel la armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe portalul particip.gov.md, pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și poate fi accesat la următoarele linkuri: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-622008-privind-reglementarea-valutara-liberalizarea-partiala/16142 . https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-organizarea-consult%C4%83rilor-publice-864 . Totodată, în conformitate cu art.32 alin.(1), alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și supus consultării publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost publicat pe portalul particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor, disponibil la link-urile prenotate.

Avizele și recomandările parvenite în proces de avizare și consultare publică au fost procesate, iar obiecțiile și propunerile înaintate au fost luate în considerație, după caz, la definitivarea proiectului, cu includerea acestora în sinteza obiecțiilor și recomandărilor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene de către Centrul de Armonizare a Legislației, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, care a emis Declarația de compatibilitate în conformitate cu HG nr.1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației RM cu legislația UE, cu unele propuneri referitoare la clauza de armonizare, care au fost luate în considerare și incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor părților interesate la proiectul de lege.

Totodată, potrivit art. 36-37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizarea parțială) a fost remis Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.

Având în vedere concluziile expertizei juridice și anticorupție, proiectul legii și instrumentele procesului de armonizare au fost definitive prin prisma obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor Ministerului Justiției și ale Centrului Național Anticorupție și incluse în sinteza.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare aprobării proiectului de lege, se vor ajusta actele normative secundare ale BNM care vizează domeniul valutar, cum ar fi:

- Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.51/2009;
- Regulamentul privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.29/2018;
- Regulamentul privind licențierea unităților de schimb valutar, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.304/2016;
- Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.216/2015;
- Instrucțiunea privind notificarea angajamentelor externe, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.12/2020).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Urmare adoptării proiectului de lege propus, Banca Națională a Moldovei își va aduce actele normative în corespundere cu prevederile acestuia în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Secretară Generală
a Ministerului**

Dina ROȘCA